

Tilastokeskuksen puheenvuoro

Logistiikan digitalisaation foorumi, 6.kokous

23.11.2022 kello 10-11.30

Tiina Herttuainen

Tilastokeskuksen tulokulma

- LVM:n Logistiikan digitalisaatiostrategia ja sen toimenpidekokonaisuus
 - *3.3 Seurantatiedon saatavuuden ja tilastoinnin kehittäminen (kohdat 12 ja 13)*
- Tilastokeskuksen tehtävänä vastata perustilastoinnista sekä tietohuollosta yhteiskunnassa ”Päätöksenteon on perustuttava tietoon”
- Onnistuneen tiedon hyödyntämisen näkökulmasta tärkeää, että tieto on ajantasaista, standardoitua, yhteensopivaa ja helposti saatavilla (datatalous)
- Tilastoinnin kehittämiseksi tiedonsaannin edellytykset turvattava uusien (digitaalisten) tietoaineistojen kehittyessä. Tarvitaan uusia tietolähteitä nykyisten rinnalle täydentämään ja/tai korvaamaan nykyisiä aineistoja
 - Yhteistyö viranomaisten välillä avainasemassa
- Liikennetilastojen kehittämishankkeen yhteydessä (2020-2021) selvitettiin mm. Tieliikenteen tavarankuljetustilaston kehittämistä
 - *”Kuljetusketjut moninaisia ja koskettaa koko logistista ketjua. Tilastokeskuksella on dataa kuljetusketjujen eri osista vaihtelevasti. Tieliikenne haastavin”.*

Tieliikenteen tavarankuljetustilasto (EU asetus 70/2012)

- Tieliikenteen tavarankuljetustilasto kuvaa Suomeen sekä yksityiseen että luvanvaraiseen liikenteeseen rekisteröityjen kuorma-autojen kuljetustoimintaa koti- ja ulkomailla
 - Tilastoyksikkö on kuorma-auto (yli 3,5 tonnia)
 - Tilastointi perustuu neljännesvuosittain sähköisenä kyselynä tehtävään **otokseen**
 - Tulokset perustuvat kyselyssä saatuihin kuorma-autojen matkatietoihin, jotka korotettu tilastollisin menetelmin vastaamaan koko otoskehikkoa ja vuosineljännestä
 - Tiedot (tavaramäärä sekä kuljetus- ja liikennesuorite) julkaistaan koko maan tasoisina tietoina neljännesvuosittain
 - Tarkemman aluetason tiedot mahdollisia vain yhdistetyillä vuosiaineistoilla

Tieliikenteen tavarankuljetustilaston esiselvitysprojekti (1)

1. Sidosryhmien (tietojen käyttäjien) haastattelu **tilastointiin** kohdistuvista **keskeisistä tietotarpeista**

- Tavoitettiin hyvin keskeiset sidosryhmät; kysyntää on tarkemmalle, laadukkaammalle ja nopeammalle tiedolle
- Useimmin toistuneet kommentit
 - Tavarankuljetus- ja tavaralajitietoa (myös aluetasolla)
 - Vaarallisten aineiden kuljetukset
 - HCT-kuljetukset: osuus, missä ajetaan
 - Suoritteiden tason korottaminen lähemmäs todellista
 - Tietoja ajoneuvon käyttövoimittain; ajoneuvojen energiankulutus ja päästöt
 - Kuljetustietojen linkittäminen: yhdistetyt ja intermodaalikuljetukset
 - Tietojen mallintaminen tieverkolle

Tieliikenteen tavarankuljetustilaston esiselvitysprojekti (2)

2. Onko **saatavilla uusia tietoaineistoja** tai aineistolähteitä tilastoinnin kattavuuden ja laadun parantamiseksi

– Lähetettiin kysely muutamalle kuljetusalan yritykselle, jonka tarkoituksena oli saada mm. parempi ymmärrys kuljetusalan tietoekosysteemistä

1) mitä tietoa tieliikenteen tavarankuljetuksista on

2) kuinka tarkalla tasolla tieto on tallennettu

3) kuka kuljetustiedon omistaa

– Ei saatu yhtään vastausta

– Benchmark -keskustelu Norjan tilastoviraston kokemuksista

Tieliikenteen tavarankuljetustilaston esiselvitysprojekti (3)

- Johtopäätöksiä; Ei hopealuotia tilastoinnin kehittämiseksi
 - Kirjava joukko erilaisia sähköisiä järjestelmiä ja tapoja kuljetustietojen hallintaan; miten ja kuka/kenen tehtävä olisi yhdistää ko. tiedot yhdeksi aineistoksi? Onko edes mahdollista?
 - Tietosuojaan liittyviä näkökulmia: Kuka omistaa kuljetuksia koskevan tiedon? Tarkemmat kuljetus- ja tavaratiedot vain kuljetuksen tilaajan tiedossa (asiakastietosuoja)
 - Nykytilastoinnin otoskoon kasvattaminen lisää tiedonantorasitusta, on EI-toivottava vaihtoehto. Jotain aihioita voisi toteuttaa kertaluonteisesti?
 - Tulevaisuuden lohkoketju-järjestelmät – voisiko näistä saada aineistoa irti myös tilastointia varten? Entä kuljetustilausten alustapalvelut?
 - Samat haasteet ja selvityksiä myös kollegavirastoilla

Kiitos!

Onko kysymyksiä tai kommentteja?